

Deklarasyon sa Nagkahiusang mga Nasud mahitungod sa Katungod sa Katwhang Lumad sa KULTURA

ANG KULTURA MAHINUNGANON ALANG SA LUMADNONG PAG-ILA. ANG MGA LUMADNONG KULTURA NAKABASE SA MGA KONSEPTO SA PAGRESPEKTO SA UBAN, PAGKAMAHIUBSANON UG PAGTINABANGAY SA MATAG USA. ANG DIGNIDAD SA MGA KATAWHAN UG ANG PAGPABILIN SA KULTURANHONG INTEGRIDAD MAOY MGA PRINSIPIO NG NAGAHUSA SA MGA KOMUNIDAD UG NAGAPANEGURO SA HAPSAY NGA MGA RELASYON.

- PINILING BAHIN SA "ASIA INDIGENOUS PEOPLES' PERSPECTIVES ON DEVELOPMENT"

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD NGA DILI MASINATI ANG PINUGOS NGA PAGKAWALA UG PAGKADAUT SA ILANG KULTURA. ADUNA SAB SILAY KATUNGOD NGA IPRAKTIKA UG BUHION PAG-USAB ANG ILANG MGA KULTURANHONG TRADISYON UG NAANDAN. LAKIP NIINI ANG KATUNGOD NGA IPABILIN, PROTEKTAHAN UG PALAMBOON ANG MGA TIMAILHAN SA ILANG MGA KULTURA. SAMA SA MGA MAKASAYSAYANON UG SAGRADONG MGA LUGAR ALAMPUANAN, SEREMONYA, TEKNOLOHIYA, ARTE UG SINULAT. - **ARTIKULO 8, 11**

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD NGA IPAKITA, IPRAKTIKA UG PALAMBOON ANG ILANG ESPIRITUHANON UG RELIHIYOSONG MGA TRADISYON UG NAANDAN. DUGANG PA, ADUNA SILAY KATUNGOD SA PAGDU-AW SA MGA NAMATAY UG KATUNGOD SA PAGPABALIK SA MGA NAHABILIN SA PATAY'NG LAWAS UG MGA SAGRADONG BUTANG KUNG NAHLABTAN KINI. - **ARTIKULO 12**

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD NGA SUBLING BUHION, GAMITON, PALAMBOON UG IPASA ANG ILANG MGA KASAYSAYAN, PINULONGAN, TRADISYON, PAGTUO/HUNAHUNA, PAMAAGI SA PAGSULAT UG MGA SINULAT SA MGA SUMUSUNOD NGA HENERASYON. ADUNA SILAY KATUNGOD NGA IPABILIN ANG MGA PANGALAN SA ILANG MGA KOMUNIDAD, LUGAR, UG TAWO. - **ARTIKULO 13**

ANG MGA ESTADO ANGAYANG MOPALAMBO OG MGA EPEKTIBONG MEKANISMO INUBANAN SA MGA KALUMARAN ARON:

- MAHATAGAN OG PAGHUSAY, LAKIP NA ANG PAG-ULI SA KULTURANHON, INTELEKTUAL, RELIHIYOSO, UG ESPIRITUAL NGA GIPANAG-IYAHAN SA MGA KALUMARAN NGA GIKUHA NGA WALAY KOLEKTIBONG PAGTUGOT NILA O NAGLAPAS SA ILANG MGA BALAOD, TRADISYON UG NAANDAN;
- MADU-AW UG/O MABALIK KANILA ANG MGA BUTANG ALANG SA MGA SEREMONYA UG MGA KALABERA SA MGA NAMATAY;
- MAPANEGURO ANG PAGPASA SA ILANG MGA KASAYSAYAN, PINULONGAN, TRADISYON, PAGTUO/HUNAHUNA, PAMAAGI SA PAGSULAT UG SINULAT, LAKIP NA ANG PAGPABILIN SA MGA NGALAN SA ILANG MGA KOMUNIDAD, LUGAR, UG TAWO;
- MAPUGNAN UG MAUNDANG ANG PINUGOS NGA PAGSALIKWAY SA LUMADNONG KULTURA UG PAGPIHIG BATOK KANILA UG MAPALAPNAG ANG PANAGHIUSA UG MAAYONG RELASYON TALI KANILA UG UBAN PANG MGA SEKTOR SA KATILINGBAN;
- MAPANEGURO ANG PAGKAB-OT OG EDUKASYON ALANG KANILA SA TANANG MGA ANG-ANG, ILABI NA ANG ILANG MGA ANAK, SA ILANG KAUGALINGONG KULTURA UG PINULONGAN, LAKIP NA KADTONG NAGPUYO GAWAS SA ILANG MGA KOMUNIDAD;
- MAPANEGURO NGA ANG MGA PRIBADO UG GIPANAG-IYAHAN SA ESTADO NGA MEDIA UG EDUKASYON SAKTO NGA NAGASALAMIN SA KULTURANHONG PANAGKALAHI SA MGA KALUMARAN; UG
- MAPANEGURO NGA MASABTAN SA KALUMARAN UG MASABTAN SAB SILA SA MGA PROSESONG POLITIKAL, LEGAL, UG ADMINISTRATIBO PINAAGI SA PAGHUBAD O SA UBAN PANG HAOM NGA MGA PAMAAGI.

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD SA PANAGKALAHI UG DIGNIDAD SA ILANG MGA KULTURA, TRADISYON UG MGA KASAYSAYAN. ADUNA SAB SILAY KATUNGOD NGA TUKURON UG PAGADUMALAON ANG ILANG MGA PAMAAGI SA EDUKASYON ARON MAKAHATAG OG PAGTUON GAMIT ANG ILANG MGA KAUGALINGONG PINULONGAN NGA HAOM SA ILANG MGA KULTURANHONG PAMAAGI. SILA UG ANG ILANG MGA ANAK ADUNAY KATUNGOD SA TANANG MGA ANG-ANG UG PORMA SA EDUKASYON SA ESTADO NGA WALAY PAGPIHIG. DUGANG PA, ADUNA SILAY KATUNGOD NGA TUKURON ANG ILANG KAUGALINGONG "MEDIA" O HIMAN SA KOMUNIKASYON GAMIT ANG ILANG KAUGALINGONG MGA PINULONGAN UG MAKABATON SA UBAN PANG MGA PORMA SA MEDIA NGA WALAY PAGPIHIG. - **ARTIKULO 14, 15 & 16**

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD NGA IPABILIN, PAGADUMALAON, PROTEKTAHAN UG PALAMBOON ANG ILANG MGA KULTURANHONG KABILIN, TRADISYONAL NGA KAHIBALO, KULTURANHONG PAGPADAYAG UG MGA SIYENSYA UG TEKNOLOHIYA UG KATUNGOD USAB SA ILANG KAHIBALO NIINING MGA BUTANGA. KINAHANGLANG ILHON UG PROTEKTAHAN SA MGA ESTADO ANG KINI NGA MGA KATUNGOD. - **ARTIKULO 31**

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD NGA MAGBUOT SA ILANG PAG-ILA SA KAUGALINGON O GINGSAKPAN SUBAY SA ILANG MGA NAANDAN UG TRADISYON. APAN WALA KINI NAGHIKAW KANILA ISIP LUMULUPYO SA MGA ESTADO KON DIIN SILA NANIMUYO. - **ARTIKULO 33**

ANG MGA KALUMARAN ADUNAY KATUNGOD NGA PALAMBOON UG IPABILIN ANG ILANG MGA INSTITUSYONAL NGA ISTRUKTURA UG TINONG MGA NAANDAN, ESPIRITUHANONG TRADISYON UG MGA PRAKTIKA UG MGA SISTEMA SA PAMALAOD NGA SUBAY SA INTERNASYONAL NGA SUKARANAN SA MGA TAWHANONG KATUNGOD. - **ARTIKULO 34**

GIHIMO SA

ASIA INDIGENOUS PEOPLES PACT
WEBSITE: WWW.AIPPNET.ORG

GIHUBAD SA BINISAYA SA
KALUMARAN